

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu
Międzychód (Ul. Wigury)

Autor opracowania:
Marcin Piernikowski
Hanna Sałanowska

Poznań, kwiecień 2022 r./sierpień 2022 r./grudzień 2022 r.*

*uwzględnia zmiany wynikające z opinii i uzgodnień oraz wyłożenia do publicznego wglądu

I. WSTĘP.....	3
1. Podstawy formalno – prawne opracowania.....	3
2. Cele i zakres opracowania.....	4
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu.....	5
II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA..	6
1. Położenie obszaru badań.....	6
2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu.....	7
3. Charakterystyka fizjograficzna terenu.....	7
4. Wartości kulturowe.....	10
5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych.....	10
6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	10
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH.....	12
1. Cele projektu planu miejscowego.....	12
2. Ustalenia projektu planu miejscowego.....	12
3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami.....	13
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego.....	13
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO.....	14
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM.....	14
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	18
1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza.....	18
2. Emitowanie hałasu.....	19
3. Oddziaływanie na krajobraz	19
4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę.....	20
5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne.....	21
6. Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną.....	22
8. Oddziaływanie na zasoby naturalne	23
9. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego	23
10. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.....	23
11. Oddziaływanie na ludzi.....	24
12. Oddziaływanie transgraniczne.....	24
VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	25
VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	26
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	26

Załącznik nr 1. OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

I. WSTĘP

1. Podstawy formalno – prawne opracowania

Konieczność sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika przede wszystkim z zapisów:

- art. 51, ust. 1 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹;
- art. 17, pkt. 4 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*².

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Organ opracowujący projekt dokumentu lub zmiany takiego dokumentu, w tym przypadku Burmistrz, po uzgodnieniu z niżej wymienionymi organami, może odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której częścią jest prognoza oddziaływania na środowisko, w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1 oraz ust. 3-5 ww. *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...)*.

Następnie organ opracowujący projekt planu poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Organ opracowujący projekt planu bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinie ww. organów, a także rozpatruje uwagi i wnioski zgłaszane z udziałem społeczeństwa.

W przedmiotowym opracowaniu wykorzystano również wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów odrębnych.

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261. Z późn. zm.);

² Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.)

2. Cel i zakres opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla potrzeb zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury).

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został, zgodnie z art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹, z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Do głównych celów przedmiotowego opracowania należą:

- 1) diagnoza obecnego stanu i funkcjonowania środowiska;
- 2) określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na warunki życia i zdrowia ludzi oraz dobra materialne i dobra kultury;
- 3) przedstawienie możliwości rozwiązań alternatywnych eliminujących, bądź ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Prognoza obejmuje obszar projektu mpzp wraz z terenami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

W niniejszej pracy analizie i ocenie poddano projekt planu zawierający ustalenia realizacyjne oraz załącznik graficzny w skali 1 : 1000.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie zebranych materiałów oraz szczegółowej wizji terenowej dokonano: analizy komponentów i cech środowiska przyrodniczego, oceny prawidłowości jego funkcjonowania, oceny stanu funkcjonowania oraz charakterystyki dotychczasowego zainwestowania badanego obszaru. Wnioski wynikające z ww. analiz skonfrontowano z ustaleniami projektu zmiany planu oraz przepisami prawa ochrony środowiska.

Podczas prac nad prognozą wykorzystano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i jego funkcjonowaniu. Zastosowano również metodę porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

4. Źródła informacji wykorzystane w opracowaniu

Prognozę oddziaływania na środowisko dotyczącą projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury) sporządzono w oparciu o materiały archiwalne, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. W opracowaniu wykorzystano następujące materiały planistyczne i kartograficzne:

- 1) Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury), grudzień 2022 r.;
- 2) Mapa zasadnicza w skali 1: 1000;
- 3) Mapa hydrograficzna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 4) Mapa sozologiczna, arkusz Międzychód N-33-128-B, w skali 1 : 50000;
- 5) Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, arkusz 429 – Międzychód (N-33-128-B), w skali 1 : 50000;
- 6) Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych Polski w skali 1 : 200000;
- 7) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód”, 2010 r., ze zmianami.

Wnioski formułowano wykorzystując literaturę specjalistyczną i materiały niepublikowane, wśród których wyróżnić należy:

- 1) „Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel”, Warszawa, marzec 2013;
- 2) „Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 147 Dolina rzeki Warty”, Warszawa, 2015 r.;
- 3) Mojski J. E., 1977, „Objaśnienia do mapy geologicznej Polski arkusz Świebodzin w skali 1 : 200000, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa;
- 4) „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2019”, PiG, 2020, Poznań;
- 5) „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, 2020;
- 6) „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021”, GIOŚ, 2022, Poznań;

- 7) Kostecki M., „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1 : 50 000 arkusz N-33-128-D Trzciel”, Poznań.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

1. Położenie obszaru badań

1.1 Położenie w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy

Analizowany obszar, dla którego sporządzony został projekt zmiany planu stanowi teren o powierzchni około 0,5 ha. Położony jest w centralnej części gminy Międzychód, w mieście Międzychód. Teren zlokalizowany jest w północno-wschodniej części miasta przy ul. Wigury.

Obowiązujące „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” oznacza przedmiotowy obszar jako planowane tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług podstawowych.

1.2 Położenie geograficzne

Według podziału Polski na jednostki fizycznogeograficzne (J. Kondracki, 2001), badany teren położony jest w mezoregionie – Równina Nowotomska (315.50), należącym do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5).

Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej (B. Krygowski, 1961) przedmiotowy obszar należy do subregionu Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie (VIII₁), będącego częścią regionu Wysoczyzna Poznańska (VIII).

1.3 Położenie w ponadlokalnym oraz lokalnym systemie powiązań przyrodniczych

Ważnym elementem w krajobrazie gminy Międzychód jest dolina rzeki Warty, która dzieli ją na dwie różne krajobrazowo części. Obszar lewobrzeżny, w obrębie którego zlokalizowany jest przedmiot niniejszych analiz, stanowi wysoczyzna (wzgórza moreny czołowej) urozmaicona rynnami polodowcowymi, często wypełnionymi wodą z towarzyszącymi terenami podmokłymi. W tej części gminy znajduje się najwyższe wzniesienie – Królewska Góra koło Gorzycka (116 m npm) oraz dolina rzeki Kamionki wyróżniająca się szczególnymi walorami przyrodniczymi.

Omawiany teren położony jest w granicach struktur tworzących projektowany krajowy system obszarów chronionych. Dzięki położeniu nad Wartą, stanowiącą korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, gmina wchodzi w skład krajowej sieci ekologicznej

ECONET – PL. Przedmiot analiz znajduje się na obszarze węzłowym o randze międzynarodowej – obszar międzyrzecki (5M).

Ponadto o dużej wartości przyrodniczej gminy świadczą liczne formy ochrony przyrody ustanowione w jej granicach. Występują tu: park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne.

Analizowany teren położony jest poza wszystkimi ww. formami ochrony przyrody, w znacznej odległości od nich.

2. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenu

Obszar objęty niniejszym opracowaniem stanowią tereny w całości niezagospodarowane.

Analizowany teren posiada pełne uzbrojenie w media, przebiegające w ul. Wigury, położonej poza granicami planu oraz posiada bezpośredni dostęp do drogi publicznej tj. ul. Wigury.

3. Charakterystyka fizjograficzna terenu

3.1. Rzeźba i geomorfologia terenu

Pod względem geomorfologicznym Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie, na których zlokalizowany jest analizowany teren stanowią obszary wysoczyznowe. Są to głównie morena denną płaską i pagórkowatą. Wysokości bezwzględne powierzchni morenowej dennej oscylują w granicach 70 – 100 m n.p.m.

Obszar opracowania odznacza się niezróżnicowanym ukształtowaniem terenu. Na całym obszarze rzędne oscylują ok. 38 m n.p.m.

3.2. Budowa geologiczna i litologia

Rozpatrywany teren, objęty zmianą planu miejscowego, znajduje się w zasięgu monokliny przedsudeckiej, pokrytej grubą warstwą kenozoiku. W budowie geologicznej wyróżnia się tu kompleksy skał paleozoicznych, mezozoicznych i trzeciorzędowych oraz pokrywające je osady czwartorzędowe. Łączna miąższość osadów trzeciorzędowych reprezentowanych głównie przez żwiry i iły poznańskie, waha się w granicach 8 – 200 m. Ich powierzchnia jest bardzo urozmaicona, poprzecinana licznymi głębokimi rynnami erozyjnymi.

Według Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, arkusz Międzychód (N-33-128-B), utwory czwartorzędowe na całym obszarze opracowania reprezentowane są przez wytworzone w

plejstocene piaski i żwiry rzeczne i rzeczno-peryglacialne tarasów nadzalewowych 4,0-8,0 m n.p. Warty, powstałe w stadiale górnym zlodowacenia Wisły.

3.3. *Surowce naturalne*

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Przedmiotowe działki nie leżą w granicach żadnego obszaru ani terenu górniczego.

3.4. *Wody powierzchniowe*

Omawiany obszar położony jest w zlewni jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) Warta od Kamionki do Obry (kod RW60002118779).

Na przedmiotowym obszarze nie występują żadne wody płynące ani naturalne zbiorniki wodne.

3.5. *Wody podziemne*

Teren objęty zmianą planu należy do obszaru jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 41. Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski w skali 1 : 200 000, omawiany obszar znalazł się w obrębie regionu szczecińskiego (I), w wydzielonym rejonie Wierzbna-Międzychodu (Ic). W tym regionie główny użytkowy poziom wodonośny wykształcony został w utworach trzeciorzędowych na głębokości 90-120 m.

Teren zmiany planu znajduje się w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (nr 146 i 147). Pierwszym z nich jest czwartorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 147 Dolina rzeki Warty. Jest to zbiornik porowy o średniej głębokości utworów wodonośnych 40 m. Jego powierzchnia wynosi 40 km², a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 10 tys. m³/dobę. GZWP nr 147 został zaliczony do obszarów objętych ochroną jakości wód ONO. Pod nim znajduje się GZWP nr 146 Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel, który jest zbiornikiem trzeciorzędowym o średniej głębokości 130 m. Jego powierzchnia wynosi 750 km², a szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 20 tys. m³/dobę. Zbiornik ten nie został objęty ochroną.

Według Mapy Hydrograficznej arkusz Międzychód w skali 1 : 50 000, zwierciadło wód gruntowych na całym omawianym obszarze występuje na poziomie między 1 a 2 m ppt.

Zasilanie wód podziemnych odbywa się w okresie wiosennym, w czasie roztopów. Później obserwuje się trwałą tendencję do spadku zwierciadła wód podziemnych.

3.6. *Warunki glebowe*

Na badanym obszarze nie zostały zewidencjonowane żadne użytki rolne.

3.7. *Szata roślinna i fauna*

Główną grupę roślinności na analizowanym obszarze stanowią zbiorowiska synantropijne, składające się z roślin towarzyszących człowiekowi oraz utrzymujących się dzięki jego działalności. Na terenie dominuje roślinność ruderalna, składająca się głównie z traw, roślin zielnych oraz krzewów. W obszarze opracowania występują również Samosiewy topoli osiki, brzozy brodawkowatej oraz klony jawory.

Ze względu na fakt, że dominującymi zbiorowiskami roślinnymi w otoczeniu obszaru objętego zmianą planu są cmentarz oraz przydomowe ogródki, świat zwierząt reprezentowany jest głównie przez drobne ssaki i ptaki. Potencjalnymi ssakami owadożernymi na tych terenach są jeż oraz kret.

3.8. *Klimat lokalny*

Według podziału rolniczo-klimatycznego Polski R. Gumińskiego (1948 r.) obszar opracowania położony jest w dzielnicy bydgoskiej (VI). Charakteryzuje się ona: ponad 100 dniami z przymrozkami, średniorocznymi opadami wynoszącymi ok. 550 mm oraz czasem trwania pokrywy śnieżnej od 40 do 60 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi – 1, 5° C, a w lipcu 17, 7° C. Długość okresu wegetacyjnego wynosi przeciętnie 210 – 215 dni.

W podziale Niziny Wielkopolskiej na regiony klimatyczne A. Wosia (1994), obszar objęty opracowaniem znajduje się w Regionie Dolnej Warty. Charakteryzuje się on największą na tle innych regionów częstością występowania pogody cieplej z bardzo dużym zachmurzeniem (88 dni), a także najmniejszą frekwencją dni z pogodą ciepłą i słoneczną. Poza tym często pojawiają się tu również dni z pogodą chłodną (średnio 41 dni).

Wg danych z posterunku opadowego IMGW, zlokalizowanego w Gorzynie, opad średni w latach 1961 – 2000 wynosił 561 mm. Roczny rytm opadów wskazuje istnienie maksimum w lipcu. Natomiast najniższe opady występują w półroczu zimowym (luty). Na analizowanym terenie dominują wiatry z sektora zachodniego.

4. Wartości kulturowe

Na badanym terenie nie występują żadne obiekty wpisane do rejestru zabytków, ani ujęte w gminnej ewidencji zabytków. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego zmianą planu znajduje się nieczynny cmentarz, dla którego wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej.

W omawianym rejonie nie zewidencjonowano żadnych stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską.

5. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych

Na analizowanym terenie nie ustanowiono żadnych form ochrony przyrody, wymienionych w art. 6 *Ustawy o ochronie przyrody*³.

Nie występują na nim grunty orne ani leśne chronione przepisami *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*⁴.

Żadne obiekty nie podlegają także ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁵.

6. Stan, jakość i zagrożenia środowiska przyrodniczego

6.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Zbiornicze zestawienie klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej, obejmującej gminę Międzyzichód, dla poszczególnych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, CO, As, Cd, Ni, C₆H₆, B(a)P oraz O₃), dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia, według rocznej oceny jakości powietrza za 2021 r., przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Ocena jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej w 2021 r.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
SO ₂	NO ₂	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	C ₆ H ₆	CO	As	Pb	Cd	Ni	O ₃
A	A	C1	C	C	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2021”, GIOŚ, 2022, Poznań.

Jak wynika z powyższej tabeli większość badanych zanieczyszczeń zaliczono, w trójstopniowej skali: A, B, C, do klasy A, co oznacza, że poziom poszczególnych stężeń zanieczyszczeń w analizowanej strefie nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych.

³ Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 1098, ze zm.)

⁴ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1326, ze zm.)

⁵ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 710, ze zm.)

Odnotowano natomiast przekroczenia dla poziom dopuszczalnego II fazy stężeń pyłu PM_{2,5} (poziom dopuszczalny I fazy uzyskał klasę A), dopuszczalnej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego dobowego w roku kalendarzowym pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co spowodowało zaliczenie strefy do klasy C. W obrębie strefy należy zidentyfikować obszary przekraczania wartości dopuszczalnych.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy Międzychód, ocenianą dla dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu zaliczono do klasy A, co oznacza, że nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu tych substancji. Natomiast dla ozonu w dodatkowej klasyfikacji w odniesieniu do poziomu długoterminowego strefie przypisano klasę D2.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programu ochrony powietrza (POP). W przypadku ozonu program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu przygotowuje się dla tych stref, dla których jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie. W 2017 r. opracowano „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P”, a w 2020 r. „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”.

Wyniki powyższe nie powinny być jednak utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

6.2. *Zagrożenie klimatu akustycznego*

Na opisywanym obszarze ani w ich najbliższym otoczeniu nie występują obecnie drogi o dużym natężeniu ruchu oraz funkcjonujące zakłady przemysłowe, które mogłyby wpłynąć na znaczące pogorszenie komfortu akustycznego w środowisku.

6.3. *Zanieczyszczenie środowiska wodnego*

Obszar opracowania leży w dorzeczu Odry, w zlewni Warty. Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, w granicach obszaru projektu zmiany mpzp nie występują żadne wody powierzchniowe.

Rejon opracowania leży w JCWP (jednolita część wód powierzchniowych) „Warta od Kamionki do Obry” – kod europejski PL RW60002118779. Stan/potencjał ekologiczny powyższej JCWP oceniono jako słaby, a stan ogólny jako zły. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona.

Dla oceny jakości wód podziemnych na obszarze opracowania wykorzystano także informacje określające stan ilościowy i jakościowy w obrębie całej JCWPd nr 41, w obrębie której zlokalizowany jest przedmiotowy obszar. W 2019 r. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych, obejmujący pobranie próbek wód podziemnych z 1289 punktów pomiarowych. Zgodnie z informacjami dotyczącymi jedyne punktu pomiarowego zlokalizowanego w granicach powiatu międzychodzkiego – w Międzychodzie (nr 544) stwierdzono odpowiednio wody klasy III (wody zadowalającej jakości).

Analizowany obszar ma dostęp do położonej wzdłuż południowej granicy opracowania kanalizacji sanitarnej, co zmniejsza ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami.

6.4. Pola elektromagnetyczne

Na analizowanym obszarze nie występują znaczące źródła pól elektromagnetycznych.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU, JEGO GŁÓWNYCH CELACH I POWIĄZANIACH

1. Cele projektu planu miejscowego

Głównym celem sporządzenia analizowanej zmiany planu miejscowego jest określenie nowego przeznaczenia oraz sposobów zagospodarowania i zabudowy terenów, poprzez dostosowanie funkcji, struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych obszaru, w stosunku do którego zmienił się kierunek polityki przestrzennej gminy Międzychód.

Powyższe zapisy pozwolą stworzyć właścicielom nieruchomości nowe możliwości zagospodarowania terenu.

2. Ustalenia projektu planu miejscowego

Struktura funkcjonalna wskazana w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (ul. Wigury) jest jednorodna. Przedmiotem ustaleń ww. projektu jest teren zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – U/MN;

W projekcie planu wyznaczono jeden teren zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni ok. 0,5 ha. Jest to obszar w całości niezagospodarowany i nieużytkowany. W zakresie parametrów i wskaźników intensywności

kształtowania zabudowy, dla terenu U/MN ustalono: maksymalną powierzchnię zabudowy do 30% powierzchni działki budowlanej, minimalną powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 40% powierzchni działki budowlanej, wysokość budynków nie większą niż 10 i nie więcej niż 2 kondygnacje nadziemne. Intensywność zabudowy ustalono od 0,01 do 0,9. Powierzchnie nowo wydzielanych działek budowlanych, z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dojazdów i dojazdów, ustalono nie mniejszą niż 800 m².

Z uwagi na sąsiedztwo cennego kulturowo nieczynnego cmentarza, w projekcie planu ustalono lokalizację strefy ochrony konserwatorskiej cmentarza, dla której ustalono lokalizację zieleni, w tym zieleni wysokiej oraz zakaz lokalizacji stanowisk postojowych.

3. Powiązanie ustaleń projektu planu miejscowego z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zapisy projektu planu miejscowego (część tekstowa i graficzna) muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy lub jego zmianę dopiero po stwierdzeniu jego zgodności z ustaleniami studium. Studium, o którym mowa powyżej sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Projekt zmiany planu zachowuje, zapisane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Międzychód” podstawowe kierunki rozwoju analizowanego obszaru jako planowane tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego

Nie przewiduje się, aby brak realizacji ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury) wywołał niekorzystne zmiany stanu środowiska przyrodniczego na omawianym obszarze ani w jego najbliższym otoczeniu.

Na terenie objętym opracowaniem zasady kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy, a także wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej ustala obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód w obrębach: Międzychód, Bielsko, Dzięcielina, Wielowieś, oraz części obrębu Muchocin

(Uchwała Nr XVIII/125/2007 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 11 grudnia 2007 r.).
Gwarantuje on kontrolę nad procesami inwestycyjnymi na analizowanym obszarze.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Podczas wizji w terenie oraz po analizie archiwalnych dokumentów planistycznych, środowiskowych i przyrodniczych, stwierdzić można, że na analizowanym obszarze nie zaobserwowano istotnych problemów ochrony środowiska ważnych z punktu widzenia sporządzanego projektu planu miejscowego.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do najbardziej istotnych z punktu widzenia analizowanego obszaru celów ochrony środowiska, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, należy zaliczyć cele wskazane w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej z dnia 20 października 2000 r., sporządzonej we Florencji, której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu.

Cele określone we wspomnianym powyżej dokumencie zostały uwzględnione w omawianym projekcie planu w niewielkim stopniu, ze względu na główny cel planu. W projekcie planu wprowadzono obowiązkową strefę ochrony konserwatorskiej nieczynnego cmentarza, dla której ustalono lokalizację zieleni, w tym zieleni wysokiej oraz zakaz lokalizacji miejsc postojowych dla samochodów, a także ustalono szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania oraz zagospodarowania terenu wskazanego pod zabudowę usługową lub zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Ponadto w zakresie zasad ochrony środowiska,

przyrody i krajobrazu kulturowego ustalono: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną lub zabudową, nakaz ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia powierzchni terenu, zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, a w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zapewnienie w granicach działki budowlanej dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Ponadto ustalono zapewnienie wymaganych, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na granicach terenów o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych a także gromadzenie odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie oraz z przepisami o odpadach.

Do dokumentów stworzonych na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym również analizowanego projektu planu, zalicza się przede wszystkim:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.UE.L.2008.152.1), stanowiąca o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania również dla gminy Międzychód programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, realizowany w projekcie planu m.in. poprzez ustalenie: nakazu zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną lub zabudową, nakaz ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, ustalenie lokalizacji strefy ochrony konserwatorskiej nieczynnego cmentarza zagospodarowanej zielenią, w tym wysoką oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, zwana dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA), której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany

i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów planów miejscowych.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, a tym samym analizowanego projektu planu sformułowane zostały przede wszystkim w *„Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020)* oraz w *„Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”*.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Główne cele formułowane na poziomie UE to: wzmocnienie bazy dowodowej z zakresu zmian klimatu, wprowadzenie adaptacji do kluczowych polityk UE, jej finansowanie oraz wymiana wiedzy i dobrych praktyk. Strategia wpisuje się w działania unijnej strategii adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa „odporności” państw na zmiany klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem lepszego przygotowania do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcji kosztów z tym związanych.

W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Wykazały one, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak deszcze nawalne, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp. Zjawiska te będą występowały prawdopodobnie z coraz większą częstotliwością i natężeniem, obejmując coraz większe obszary kraju.

W projekcie zmiany planu uwzględniono zalecenia zawarte w *„Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”* przede wszystkim poprzez: określenie minimalnego udziału powierzchni

biologicznie czynnej w granicach działki budowlanej, nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia powierzchni terenu, zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną lub zabudową, nakaz ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń, ustalenie lokalizacji strefy ochrony konserwatorskiej nieczynnego cmentarza zagospodarowanej zielenią, w tym wysoką oraz poprzez zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej.

Innym dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w dyrektywie unijnej tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁶ jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, którego aktualizacja na lata 2016 – 2021 przyjęta została rozporządzeniem Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. Nadrzędnym celem tej dyrektywy jest osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych tj. dobrego stanu chemicznego oraz odpowiednio – dobrego stanu ekologicznego w przypadku naturalnych jednolitych części wód lub dobrego potencjału ekologicznego w przypadku sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźnikach fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny ich stan, w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu.

Zgodnie z zapisami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, jednolita części wód powierzchniowych – JCWP (jednolita część wód powierzchniowych) „Warta od Kamionki do Obry” oceniona została jako część wód o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Analizując wpływ realizacji ustaleń analizowanego projektu mpzp na osiągnięcie celu środowiskowego, określonego dla wspomnianych powyżej JCW, nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

W przypadku ocenianego projektu planu, należy odnieść się przede wszystkim do jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 41, ponieważ nie występują tu żadne ciekły i zbiorniki wód powierzchniowych. Dla wód podziemnych Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich

⁶ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

części wód podziemnych, zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. JCWPd nr 41 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym, jak również dobrym stanem ilościowym.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Projekt planu nie zawiera właściwe ustaleń w zakresie ochrony wód, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Szczegółowe zasady postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi na działkach budowlanych, na których usytuowane są budynki ustalone zostały w szczególności w przepisach wyższego rzędu, w związku z powyższym nie widzi się potrzeby powielania tych zasad w zapisach projektu planu miejscowego.

Na podstawie powyższego stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PROJEKTU MPZP NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Wpływ na klimat lokalny i zanieczyszczenie powietrza

Realizacja ustaleń planu nie powinna wpłynąć na zmianę warunków klimatu lokalnego, gdyż nowa zabudowa usługowa lub mieszkaniowa jednorodzinna zlokalizowana może zostać na jednym terenie. Jednocześnie plan zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego.

Na etapie budowy, źródłem zanieczyszczeń mogą być silniki urządzeń budowlanych, sprzętów oraz samochodów transportowych spalających głównie olej napędowy, a także prace spawalnicze. Ponadto emisja zanieczyszczeń będzie również spowodowana samym procesem budowlanym i związanymi z nim składowiskami piasku, wapna, cementu. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę na czasowe zabezpieczenia takich miejsc i systematyczne ich sprzątanie. Ww. emisja zanieczyszczeń będzie miała jednak charakter emisji o niedużym zasięgu oraz występować będzie okresowo z różnym natężeniem w sposób przemijający.

Ochronie przed nadmiernym wzrostem emisji substancji do powietrza służy również wprowadzony wspomniany powyżej zakaz lokalizacji przedsięwzięć, które mogą zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zapobieganie to możliwości lokalizacji obiektów, w obrębie których mogłyby znajdować się instalacje emitujące znaczne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, wpływających negatywnie na lokalną jakość powietrza atmosferycznego.

Ponadto projekt zmiany planu nie zakłada powstania nowych tras komunikacyjnych, które mogłyby w sposób znaczący wpłynąć na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego.

Poszczególne zapisy zmiany planu odnoszące się do konieczności zachowania odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych, ograniczenia powierzchni zabudowy, obowiązku zagospodarowania zielenią wszystkich fragmentów terenów nieutwardzonych, powinny dodatkowo skutecznie ograniczyć ewentualny negatywny wpływ na jakość powietrza.

2. Emitowanie hałasu

Na analizowanych terenach ani w ich najbliższym otoczeniu nie występują ani nie są planowane żadne ciągi komunikacyjne, które mogłyby znacząco wpłynąć na pogorszenie klimatu akustycznego.

Komfort akustyczny na obszarze opracowania ulegnie pogorszeniu przede wszystkim w fazie realizacji zabudowy i związany będzie z pracami budowlanymi oraz ruchem samochodowym. Źródłem hałasu we wspomnianych powyżej przypadkach będą głównie roboty budowlane prowadzone przy użyciu ciężkich maszyn napędzanych silnikami spalinowymi, których eksploatacja wiąże się z emisją hałasu. Sytuacja ta będzie miała jedynie miejsce do czasu realizacji inwestycji i obejmie swym zasięgiem tereny, na których zostanie zlokalizowana. Hałas będzie miał zatem charakter okresowy i przekroczenia dopuszczalnych norm z nim związane ustaną wraz z zakończeniem prac.

3. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz terenu nie posiada cech wartych szczególnej ochrony jednak z uwagi na wprowadzenie funkcji umożliwiającej na tym terenie realizację zabudowy, jego fizjonomia ulegnie zmianom. Wzdłuż znajdującej się poza granicami opracowania ul. Wigury występują obszary zieleni, w tym wysokiej, w związku z czym w projekcie planu wprowadzono zapis nakazujący zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną lub zabudową, nakaz ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń.

W celu prawidłowego kształtowania ładu przestrzennego, projekt planu wprowadza: nakaz lokalizacji zabudowy zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu, lokalizację strefy ochrony konserwatorskiej cmentarza, dla której ustala lokalizację zieleni, w tym zieleni wysokiej, zakaz lokalizacji wzdłuż terenów dróg ogrodzeń pełnych lub ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, z wyjątkiem prefabrykowanych słupków ogrodzenia oraz podmurówek do wysokości 0,5 m, a także zakaz lokalizacji urządzeń reklamowych oraz zasady umieszczania szyldów.

4. Oddziaływanie na rzeźbę terenu, powierzchnię ziemi i glebę

W kontekście oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, gdyż wpływają na zmiany pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a ponadto należą do zmian trwałych i długoterminowych.

Na obszarze objętym prognozą nie przewiduje się znaczących przekształceń powierzchni ziemi. Niwelacji ulegną z pewnością miejsca, na których staną nowe budynki. Prace związane z realizacją tego typu zagospodarowania zawsze wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Wykopy związane z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować.

Naruszenie powierzchni ziemi i zmiana właściwości podłoża nastąpi także na skutek prowadzenia robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Przekształcenia te obejmą zmiany w profilu glebowym oraz umieszczenie materiałów wpływających na właściwości gleb.

W zależności od stopnia deformacji powierzchni ziemi, przekształceniom ulegną także gleby. Działania mechaniczne powodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstają nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych.

Realizacja ustaleń planu prowadzić będzie do wzrostu ilości odpadów, wytwarzanych na terenie U/MN, przeznaczonym w planie do zabudowy. Odpady powstające na obszarze planu związane będą zarówno z etapem realizacyjnym (odpady budowlane), jak również z funkcjonowaniem nowych obiektów budowlanych (odpady komunalne). Projekt zmiany planu ustala gromadzenie odpadów w miejscach ich powstawania oraz ich dalsze zagospodarowanie zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie oraz z przepisami o odpadach.

5. Oddziaływanie na warunki gruntowo-wodne

Ze względu na brak występowania na obszarze objętym opracowaniem wód powierzchniowych, ustalenia projektu zmiany planu nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień, związanych z ochroną zasobów wód powierzchniowych.

Realizacja nowej zabudowy kubaturowej nie powinna znacząco wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania ani w jego okolicy. Jednakże lokalizacja każdego nowego budynku, jak również roboty w zakresie sieci infrastruktury technicznej, skutkować będą między innymi dalszym trwałym uszczelnieniem terenów przeznaczonych bezpośrednio pod budynek oraz ograniczeniem powierzchni umożliwiającej infiltrację wód opadowych lub roztopowych. Pośrednio działania te mogą potencjalnie wpłynąć również na zanieczyszczenie wód podziemnych substancjami wprowadzanymi do gruntu.

Lokalne i czasowe negatywne oddziaływania wystąpią, głównie na skutek prowadzenia różnego rodzaju wykopów i prac przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodującego nadmierne zagęszczenie oraz przemieszczenie poszczególnych warstw gruntu, które z kolei prowadzić może do zmian w naturalnym procesie infiltracji wód opadowych i roztopowych.

Wraz z realizacją zabudowy powstaną nowe źródła ścieków. Projekt planu w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej ustala odprowadzanie ścieków bytowych lub przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej. Obszar planu posiada obecnie dostęp do kanalizacji sanitarnej, w związku z czym ryzyko przedostania się do wód zanieczyszczeń fizycznych, chemicznych oraz biologicznych, związanych z użytkowaniem nowych terenów inwestycyjnych, jest optymalnie ograniczone.

Drugą grupę ścieków stanowią wody opadowe i roztopowe. Powiększenie obszarów zabudowanych powoduje zawsze zmniejszenie zdolności infiltracji gruntów przypowierzchniowych oraz większy odpływ wód opadowych z terenów za pośrednictwem sieci kanalizacji, jeśli taka powstanie. Powoduje to zagrożenie obniżenia się poziomu wód gruntowych, zmniejszenia ich zasobów i nadmiernego przesuszenia gruntu. W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy zmiany planu w zakresie parametrów zabudowy na terenach pod nią przeznaczonych. Chodzi tu głównie o nakaz zachowania odpowiednich minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w obrębie działek budowlanych. Dodatkowo zgodnie z projektem planu wszystkie nieutwardzone fragmenty terenów zagospodarowane mają być zielenią. Podjęte działania mają na celu ograniczenie uszczelnienia gruntu oraz zachowanie możliwie największych powierzchni zielonych, umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz zapobieganie odpływowi wód z terenu opracowania.

W tym miejscu należy podkreślić, że szczegółowe zasady postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi na działkach budowlanych, na których usytuowane są budynki ustalone zostały w szczególności w § 8 i § 28 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie *warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*, zasady odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów dróg w dziale IV rozdział 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie *warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*, natomiast zasady odprowadzania ww. wód, pochodzących z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej z części dróg, parkingów zawarte są m.in. w § 17 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie *substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do urządzeń wodnych*. Biorąc powyższe od uwagę, nie widzi się potrzeby powielania tych zasad w zapisach projektu planu miejscowego.

Należy stwierdzić, iż ww. rozwiązania w sposób optymalny zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem zarówno ściekami bytowymi i komunalnymi, jak również wodami opadowymi i roztopowymi.

6. Oddziaływanie na szatę roślinną, faunę i różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń planu może wpłynąć w sposób niekorzystny na istniejącą na omawianym obszarze szatę roślinną. Na skutek wprowadzania nowego, sposobu zagospodarowania na terenie U/MN występująca na nich roślinność ulegnie silnym przekształceniom. Dewastacji ulegnie roślinność niska reprezentowana przez pospolite gatunki roślin ruderalnych. Powierzchnie, w obrębie których posadowione będą budynki, zlokalizowane zostaną dojazdy i miejsca postojowe o utwardzonej i uszczelnionej powierzchni, zostaną trwale pozbawione pokrywy roślinnej.

Niekorzystny wpływ na tutejszą szatę roślinną wystąpi także na etapie realizacji inwestycji (budynków, dróg). W trakcie prowadzenia prac budowlanych czasowo i lokalnie zniszczona zostanie również roślinność występująca na terenach sąsiadujących z planowaną zabudową, wykorzystywanych m.in. jako tymczasowe drogi dojazdowe lub miejsca składowania materiałów budowlanych. Przewiduje się jednak, że po zakończeniu prac realizacyjnych oddziaływania te ustąpią.

Na wzbogacenie różnorodności biologicznej pozytywny wpływ może mieć także ustalenie zagospodarowania zielenią strefy ochrony konserwatorskiej nieczynnego cmentarza wzdłuż północnej granicy opracowania.

Podsumowując, stwierdza się, że ustalenia zmiany planu w istotny sposób wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez roślinność. Zniszczeniu ulegną jednak głównie zbiorowiska synantropijne, mające niewielką wartość przyrodniczą.

W zakresie oddziaływania na dotychczasową faunę analizowanego terenu, stwierdza się, iż ubytek i zniszczenie znacznej części potencjalnych siedlisk na skutek wprowadzania budynków, dróg oraz innych urządzeń służących zabudowie usługowej, wpłynie na ograniczenie powierzchni stanowiącej środowisko życia występujących tu gatunków zwierząt. Dodatkowo ogrodzenia, które powstaną wzdłuż granic działek budowlanych stanowić będą dużą barierę przestrzenną dla wielu gatunków zwierząt, przez co nie będą się one mogły swobodnie przemieszczać, zarówno w obrębie omawianych obszarów, jak również z i do obszarów poza planem. Zmniejszenie powierzchni życiowej oraz ograniczenie dostępności do bazy pokarmowej (szczególnie w przypadku małych zwierząt, których zdolności migracyjne są niewielkie), spowodować może wypieranie gatunków związanych z terenami niezagospodarowanymi oraz stopniowe zastępowanie ich gatunkami przystosowanymi do życia w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie, niekorzystny wpływ na organizmy żywe, w tym na zwierzęta, wystąpi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiązać się będą z generowaniem hałasu (silniki maszyn) oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe, miejsca składowania materiałów budowlanych), co skutkować będzie wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

Wprowadzone do projektu zapisy nakazujące zachowanie odpowiednio dużych arealów powierzchni biologicznie czynnej, umożliwią w większości przypadków ograniczenie strat poniesionych w wyniku przekształceń terenu.

7. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Obszar objęty projektem zmiany planu położony jest poza terenami udokumentowanych złóż kopalin, terenami lasów czy też zbiorników wód powierzchniowych lub podziemnych, zatem w żaden sposób nie będzie na nie oddziałował.

8. Emitowanie promieniowania elektromagnetycznego

Projekt planu nie przewiduje na omawianych terenach żadnych znaczących emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

W analizowanym dokumencie nie odniesiono się do możliwości lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Dopuszczenia i ograniczenia w tym zakresie uregulowane zostały w *Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej*⁷, która jest aktem nadrzędnym w stosunku do planu miejscowego.

9. Oddziaływanie na dobra materialne i dziedzictwo kulturowe

Obszar opracowania położony jest w całości poza terenami górnictwami, a także terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonymi osuwaniem się mas ziemnych. Nie przewiduje się zatem, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego planem zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Realizacja ustaleń planu na terenach przeznaczonych do zabudowy, obecnie niezainwestowanych, skutkować będzie natomiast zwiększeniem ilości dóbr materialnych na obszarze opracowania.

Na podstawie zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód, do projektu planu wprowadzono strefę ochrony konserwatorskiej dla położonego w bezpośrednim sąsiedztwie opracowania nieczynnego cmentarza. Poza powyższym, ze względu na brak występowania w granicach planu jakichkolwiek dóbr kultury, stanowiących dziedzictwo kulturowe, zapisy analizowanego dokumentu nie odnoszą się do tego zagadnienia.

10. Oddziaływanie na ludzi

Projekt zmiany planu, wprowadzając poszczególne ustalenia (opisane we wcześniejszych rozdziałach niniejszej prognozy), ogranicza negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie mieszkańców terenów sąsiadujących z obszarem opracowania.

Główną przyczyną występowania okresowego dyskomfortu dla mieszkańców analizowanego obszaru będą prace budowlane, związane z realizacją nowych obiektów budowlanych. Na skutek tych prac należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia, a także zwiększonej emisji gazowych i pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Należy jednak przypuszczać, że prace te będą prowadzone etapowo, przede wszystkim w porze dziennej i nie będą stanowić uciążliwości w godzinach nocnych. Zatem ze względu na charakter wspomnianego oddziaływania

⁷ Ustawa z 7 maja 2010r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 777, ze zm.)

(krótkotrwałe i chwilowe), nie przewiduje się jego istotnego wpływu na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Ponadto zasięg oddziaływania prowadzonych inwestycji budowlanych powinien zamykać się w granicy danej działki.

Reasumując, nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku z realizacją ustaleń zmiany planu miejscowego.

11. Oddziaływanie transgraniczne

Planowane przedsięwzięcia mają charakter lokalny i nie będą emitować zanieczyszczeń mogących przemieszczać się na dalekie odległości. Ponadto, z uwagi na położenie gminy Międzychód, realizacja zapisów analizowanej zmiany planu miejscowego nie spowoduje transgranicznych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

VII. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, W TYM ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęcie proponowanych w analizowanym projekcie zmiany planu rozwiązań wywoła znaczące zmiany w środowisku. Zapisy projektu są jednak na tyle precyzyjne, że w przypadku realizacji ustaleń tego dokumentu powinny zapewnić optymalną ochronę środowiska przyrodniczego zarówno w granicach obszaru objętego opracowaniem, jak i w jego otoczeniu. Nie przewiduje się zatem, aby rezultaty realizacji zmiany planu w sposób szczególnie negatywnie wpływały na środowisko.

Podczas prac nad analizowanym projektem rozważano kilka rozwiązań alternatywnych, do których należały m.in.:

- wprowadzenie wyłącznie zabudowy usługowej – wariant odrzucono z uwagi na złożone na etapie wyłożenia do publicznego wglądu uwagi właścicieli nieruchomości objętych opracowaniem;
- zachowanie dotychczasowego przeznaczenia terenu jako teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – wariant odrzucono.

Z punktu widzenia sporządzanej prognozy oddziaływania na środowisko uznaje się, że opisane powyżej dokonane wybory przeznaczenia terenów są korzystniejsze dla środowiska niż rozważane rozwiązania alternatywne.

VIII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Głównym skutkiem realizacji ustaleń zmiany mpzp gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury) będą zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym omawianego obszaru, zwłaszcza w zakresie lokalizacji nowej zabudowy usługowej lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Analiza skutków realizacji postanowień planu wykonana będzie m.in. w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Międzychód, przeprowadzanej na podstawie ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy burmistrz ma obowiązek co najmniej raz w czasie kadencji przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w celu oceny aktualności planów miejscowych oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Analiza dotyczy również kontroli realizacji ustaleń planów miejscowych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, starosta powiatu, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, przyrody oraz promieniowania jonizującego w zakresie określonym w ustawie z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji w tym przypadku zmiany planu miejscowego. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Podstawowym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza stanu środowiska i wskazanie potencjalnego negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany planu na środowisko. Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury). Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej Międzychodu, zawierający ustalenia realizacyjne planu oraz rysunek projektu planu w skali 1:1000.

Obszar objęty zmianą planu miejscowego zlokalizowany jest w centralnej części gminy Międzychód, w mieście Międzychód. Zajmuje on powierzchnię ok. 0,5 ha. Omawiany obszar stanowi praktycznie w całości tereny niezabudowane, stanowiące nieużytki.

W pierwszej części prognozy scharakteryzowano środowisko przyrodnicze w podziale na poszczególne komponenty oraz ich wzajemne powiązania, w tym: warunki geologiczno-gruntowe, rzeźbę terenu, warunki glebowe, warunki wodne, florę, faunę, klimat lokalny i wartości kulturowe. Określono także istniejący stan środowiska pod względem ochrony zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych, jakości powietrza, jakości wód, klimatu akustycznego oraz emitorów promieniowania elektromagnetycznego. Najważniejszym wnioskiem z tej części opracowania jest fakt położenia terenu objętego zmianą planu poza wszelkimi formami ochrony przyrody oraz poza formami ochrony zabytków.

W drugiej części szczegółowo omówiono zapisy projektu zmiany planu i wskazano na powiązania ich z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód”. Stwierdzono, że projekt zmiany planu jest zgodny ze studium. Wykazano także brak potencjalne skutków dla środowiska i przestrzeni, jakie mogłyby wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany planu. Stwierdzono również, że na analizowanym obszarze nie zaobserwowano istotnych problemów ochrony środowiska ważnych z punktu widzenia projektu sporządzanego dokumentu.

Następnie omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia projektu planu. W tym zakresie przeanalizowano następujące dokumenty: *Konwencję krajobrazową z dnia 20 października 2000 r. (Konwencję Florencką)*, *„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”* i *„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020)*.

W kolejnej, głównej części opracowania, omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Streszczając tę część należy stwierdzić, co następuje:

- Nowymi punktowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza mogą być instalacje grzewcze zlokalizowane w obrębie planowanej zabudowy. Realizacja ustaleń zmiany planu nie powinna wpłynąć w znaczący sposób na zmianę warunków klimatu lokalnego i jakość powietrza atmosferycznego.
- Ustalenia zmiany planu w zakresie ochrony przed hałasem będą optymalnie zabezpieczyć tereny wymagające komfortu akustycznego przed jego utratą.
- Realizacja ustaleń planu miejscowego doprowadzi do zmian krajobrazu, jednak najcenniejsze jego elementy będą odpowiednio chronione. Krajobraz z otwartego zmieni się na zamknięty, przekształcony w wyniku działalności człowieka.
- Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania na terenie przeznaczonym do zabudowy, będą miały znaczący wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża.
- Na zmianę warunków wodnych wpłynąć może realizacja nowej zabudowy oraz prowadzenie robót w zakresie sieci infrastruktury technicznej.
- Ustalenia planu wpłyną na zmniejszenie terenów zajmowanych dotychczas przez roślinność. Zniszczeniu ulegną jednak wyłącznie zbiorowiska mające niewielką wartość przyrodniczą.
- Nie należy spodziewać się niekorzystnego oddziaływania na ludzi, w związku ze zmianami dotychczasowego sposobu przeznaczenia i zagospodarowania terenów, jakie zostały zaproponowane w projekcie planu miejscowego.
- Nie przewiduje się, aby dobra materialne zlokalizowane w granicach obszaru objętego zmianą planu zagrożone były zniszczeniem lub uszkodzeniem w wyniku realizacji jego ustaleń

W piątej części uznano, że w projekcie zmiany planu zaproponowano optymalne rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze. Stwierdzono również, że dokonano właściwego wyboru rozważanych rozwiązań alternatywnych.

W ostatniej części prognozy odniesiono się do przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień zmiany planu.

Sporządzenie i uchwalenie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód – dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury) pozwoli na sformułowanie dla tego obszaru szczegółowych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, umożliwiających realizację zabudowy usługowej.

OŚWIADCZENIE*

do prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu zmiany
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód
– dla części obrębu Międzychód (Ul. Wigury)

Oświadczam, że ja, niżej podpisany:

- 1) ukończyłem studia magisterskie na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku gospodarka przestrzenna;
- 2) posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach związanych z przygotowaniem kilkudziesięciu prognoz oddziaływania na środowisko.

.....
Marcin Piernikowski

* Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.